

**UCHWAŁA NR 510/XC/23
RADY GMINY JANÓW**

z dnia 29 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Janów na lata 2024-2030”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)

**Rada Gminy Janów
uchwała**

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Janów na lata 2024-2030” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Janów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Janów

Ewa Ucieklak

Załącznik do uchwały Nr 510/XC/23
Rady Gminy Janów
z dnia 29 grudnia 2023 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA GMINY JANÓW
na lata 2024– 2030

Grudzień 2023

SPIS TREŚCI

<u>SPIS TREŚCI</u>	1
<u>WSTĘP</u>	2
<u>1. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII</u>	4
<u>2. PODSTAWY PRAWNE</u>	6
<u>3. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI</u>	9
3.1 Dokumenty europejskie.....	9
3.2 Dokumenty krajowe.....	9
3.3 Dokumenty regionalne.....	10
3.4 Dokumenty lokalne.....	10
<u>4. AKTUALNA SYTUACJA NA TERENIE GMINY JANÓW</u>	12
4.1 Charakterystyka gminy Janów.....	12
4.1.1 Sytuacja demograficzna.....	13
4.1.2 Zjawisko bezrobocia.....	15
4.1.3 Problemy społeczne a pomoc społeczna.....	17
4.1.4 Przemoc.....	28
4.1.5 Uzależnienia.....	29
4.1.6 Służba zdrowia.....	30
4.1.7 Edukacja, Sport, Kultura.....	32
4.1.8 Podmioty gospodarcze.....	36
<u>5. ANALIZA SWOT</u>	38
5.1 Problematyka rodziny.....	38
5.2 Problematyka bezrobocia i zagrożenia wykluczeniem społecznym.....	40
5.3 Problematyka osób starszych i niepełnosprawnych.....	41
5.4 Problematyka uzależnień i przemocy.....	42
5.5 Problematyka społeczeństwa obywatelskiego.....	43
<u>6. CELE STRATEGII</u>	45
6.1 Misja strategii.....	45
6.2 Cel główny strategii.....	45
6.3 Cele strategiczne.....	45
6.3.1 Wzmocnienie systemu wsparcia wobec osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.....	45
6.3.2 Stworzenie warunków do optymalnego rozwoju i funkcjonowania rodzin.....	47
6.3.3 Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.....	50
6.3.4 Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.....	54
6.3.5 Rozwój aktywnej społeczności lokalnej – społeczeństwa obywatelskiego.....	56
<u>7. MONITORING I EWALUACJA</u>	58
<u>8. PODSUMOWANIE</u>	61
<u>SPIS TABEL</u>	62
<u>SPIS RYSUNKÓW</u>	62
<u>SPIS WYKRESÓW</u>	62

WSTĘP

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie.

Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium. Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i Gminy. W związku z pandemią uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne. Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekty polityk społecznych. W ostatnim czasie pojawiła się również duża inflacja, wzrost cen wszyscy dotkliwie odczuwamy. Wzrost wynagrodzeń na poziomie pensji minimalnej nie zrekompensował wszystkich potrzeb rodzin co powoduje dalsze dysfunkcje (mała dieta, uzależnienia, przemoc) . Jednocześnie nie wzrosły kryteria dostępności świadczeń zależnych od dochodu. Wynikiem tego jest zmniejszająca się liczba osób i rodzin kwalifikujących się do pomocy finansowej Ośrodków Pomocy Społecznej. Aktualnie większość rodzin ogranicza swoje wydatki i żyje na krawędzi socjalnej. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Janów na lata 2024-2030 jest

dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Janów na lata 2024-2030 zawiera kilka części składowych: min. charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację.

1. Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Janów na lata 2024-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Wspierania Rodziny w Gminie Janów, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Janów na lata 2024-2030, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Janów na lata 2022-2025, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów.

Tab. 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

L.p	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji jest analiza bieżącej dokumentacji urzędowej min. dane demograficzne, gospodarcze, ankiety przeprowadzone wśród mieszkańców oraz wnioski z przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych. Dodatkowym sposobem na określenie możliwości i ograniczeń Gminy jest analiza SWOT, wskazująca na jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.
2.	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych,

		natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie obszarów problemowych na terenie Gminy. Identyfikacja trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła jak i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów. Należy prowadzić sprawozdawczość jak też na każdym etapie przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem służącym instytucjom samorządowym i pozarządowym i jako taka służy odpowiedniemu wspieraniu oraz wzmocnieniu potencjału lokalnej społeczności.

W celu kompleksowego i prawidłowego przygotowania Strategii został powołany przez Wójta Gminy Janów Zarządzeniem Nr WG.0050.184.2023 z dnia 14 listopada 2023 r. Zespół ds. opracowania Projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janów na lata 2024 – 2030 w składzie:

- 1/ Joanna Tekiela - p.o. Kierownika GOPS w Janowie – Przewodniczący Zespołu,
- 2/ Małgorzata Gazda - Starszy specjalista pracy socjalnej GOPS w Janowie- Zastępca Przewodniczącego,
- 3/ Aneta Dysy - Starszy specjalista pracy socjalnej GOPS w Janowie- członek,
- 4/ Elżbieta Radosz - Starszy pracownik socjalny GOPS w Janowie- członek,
- 5/ Paulina Bartkowiak – p.o. Kierownika Referatu Promocji, Turystyki i Komunikacji Społecznej Urzędu Gminy Janów- członek,
- 6/ Urszula Miedzińska - Dyrektor Zespołu Placówek Oświatowych w Janowie - członek
- 7/ Iwona Boroń - Dyrektor Organizacyjny Urzędu Gminy Janów - członek

8/ Danuta Niepsuj - Przedstawiciel organizacji pozarządowej -członek

9/ Paweł Stefaniak - Rada Gminy Janów- członek

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- ▶ koordynacja prac związanych z opracowywaną Strategią,
- ▶ konsultowanie i opiniowanie materiałów powstających w toku opracowania Strategii,
- ▶ zbieranie i udostępnianie danych niezbędnych do diagnozy społecznej gminy Janów,
- ▶ gromadzenie dokumentacji związanej z opracowaniem Strategii,
- ▶ analiza poziomu realizacji opracowanej i przyjętej Strategii w oparciu o wskaźniki monitoringowe,
- ▶ ocena zgodności poszczególnych programów z przyjętymi celami strategicznymi,

2. Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych danej gminy, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jureidyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, który w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.),
2. Ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.),

3. Ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.),
4. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571 ze zm.).

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 810 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923),
4. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2424),
5. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993),
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.).

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
3. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 991 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 ze zm.).

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego :

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 100 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 735 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 176 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 508 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1335),
7. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 725 ze zm.),
9. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 ze zm.),
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 ze zm.),
11. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).

Akty prawne normujące aspekty finansowe:

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2267 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.).

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju:

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 519 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1105),
3. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1504),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.).

3. Spójność z dokumentami strategicznymi.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Janów na lata 2024-2030 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

3.1 Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno- gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich, do których należą: „Unia innowacji”, „Młodzież w drodze”, „Europejska agenda cyfrowa”, „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”, „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”, oraz „Europejski program walki z ubóstwem”.

3.2 Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Janów na lata 2024-2030 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

– Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.

-Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.

– Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. – Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

– Strategia Demograficzna 2040;

– Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;

– Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;

– Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;

– Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030;

– Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021-2035.

3.3 Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Janów na lata 2024-2030 jest Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

3.4 Dokumenty lokalne

Najważniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym dla gminy Janów jest Strategia Rozwoju Gminy Janów na lata 2023-2030, która nakreśla podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w dłuższej perspektywie czasowej, a jej zasadniczym celem jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości życia mieszkańców.

Podstawę opracowania Strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku prac Zespołu.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali Gminy.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Janów została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie, Urzędu Gminy w Janowie uzyskane w toku bieżącej jej działalności oraz dane uzyskane przez Komisariat Policji w Olsztynie, dane przekazane przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz dane uzyskane z przeprowadzonej ankiety wśród lokalnej społeczności.

Zespół ds. Opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janów przygotował analityczne materiały źródłowe niezbędne do diagnozy sytuacji społecznej Gminy Janów, co pozwoliło na wypracowanie kierunków działań strategicznych odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań dla ich rozwiązania, a także ustalenia układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych.

Rola Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie jest znacząca w polityce społecznej Gminy i należy dążyć do wzmocnienia i rozwoju różnego rodzaju usług świadczonych przez Ośrodek dla różnego rodzaju grup klientów oraz w następstwie tego do wzmocnienia postaw aktywnych klientów oraz wspieranie osób i rodzin w rozwiązaniu problemów a nie nastawionych tylko na uzyskanie wsparcia materialnego.

Dokument jest syntezą wypracowanych kierunków działania. W procesie monitoringu należy aktualizować i dostosowywać do zmieniającej się rzeczywistości i otoczenia społeczno – gospodarczego kierunki i działania w ramach Strategii. Przyjęcie zaktualizowanej Strategii stanowi kontynuację długoterminowego planowania polityki społecznej. Strategia jest bowiem podstawą do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych, mających na uwadze realizację celów zawartych w Strategii.

4. Aktualna sytuacja na terenie Gminy Janów.

4.1 Charakterystyka gminy Janów

Rysunek 1. Janów na tle woj. śląskiego

Gmina Janów położona jest na Jurze Krakowsko - Częstochowskiej. Zajmuje obszar o powierzchni 14.700 ha. Administracyjnie Janów zlokalizowany jest w centralnej części gminy, w południowej części powiatu częstochowskiego, w południowo-wschodniej części województwa śląskiego.

Gmina Janów zlokalizowana jest na północnym skraju Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. Przez gminę przepływa rzeka Wiercica, która bierze swój początek u źródeł Elżbiety i Zygmunta. Janów jak i gmina Janów stanowi ważny węzeł szlaków turystycznych.

Miejscowość Janów jest siedzibą gminy, która obejmuje swym zasięgiem 22 sołectwa: Apolonka, Bystrzanowice, Bystrzanowice Dwór, Czepurka, Góry Gorzkowskie, Hucisko, Janów, Lgoczanka, Lusławice, Lipnik, Okrąglik, Pabianice, Ponik, Piasek, Śmiertny Dąb, Skowronów, Siedlec, Sokole Pole, Teodorów, Zagórze, Złoty Potok i Żuraw.

Gmina graniczy od zachodu z Gminą Olsztyn, od północy z Gminami Mstów i Przyrów, od wschodu z Gminą Lelów i od południa z Gminami Żarki i Niegowa.

W zasięgu 20 km od Janowa leżą miasta Myszków i Częstochowa, 70 km - Katowice i 90 km - Kraków. Ponadto bliskość gminy z granicą województw świętokrzyskiego i łódzkiego, to dogodne warunki tak geograficzne jak i komunikacyjne.

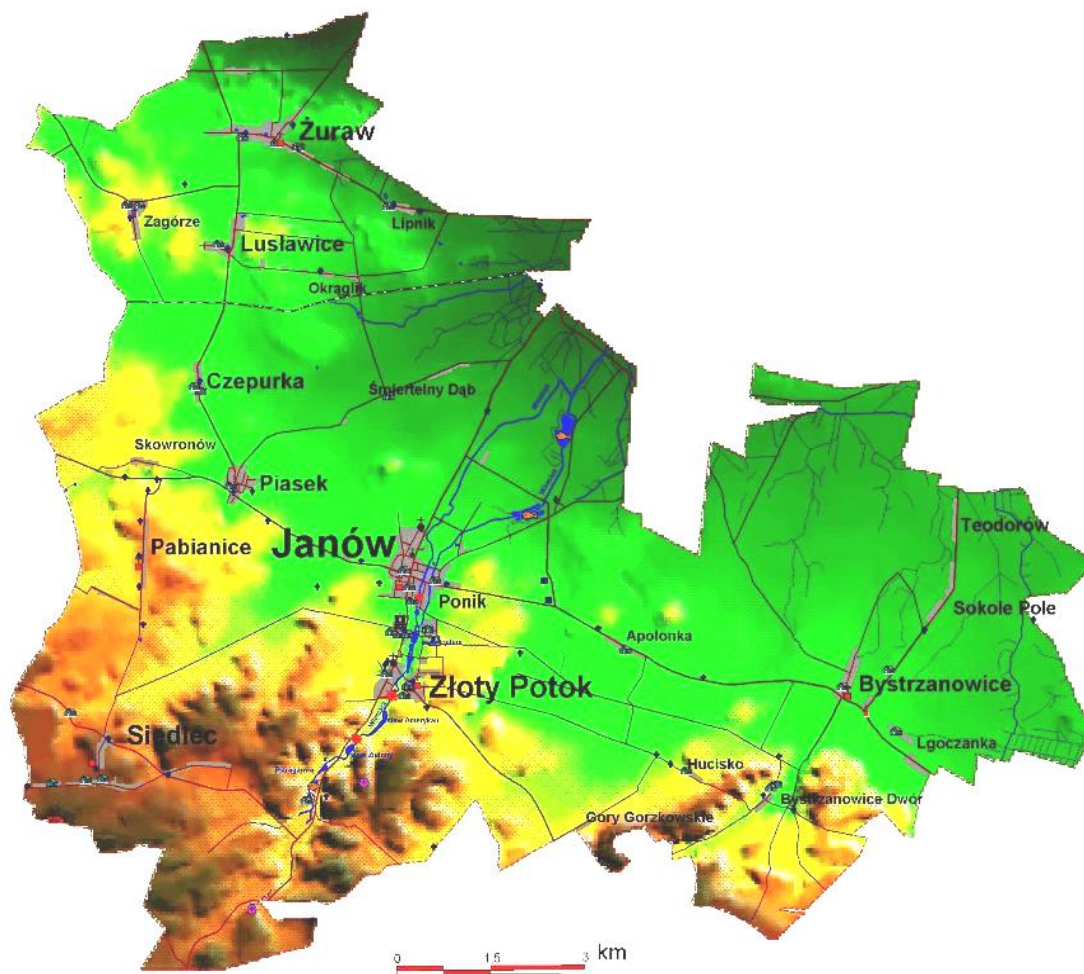
Przez teren Janowa przebiegają:

- droga krajowa 46, stanowiąca główne połączenie między Częstochową a Kielcami,

- droga wojewódzka 793, będąca połączeniem pomiędzy Siewierzem, a Świętą Anną,
- linia kolejowa Częstochowa – Kielce.

Drogi te tworzą korzystne połączenie z drogą ekspresową – E75, co zwiększa dostępność turystyczną Janowa jak również całej gminy.

Rysunek 2. Mapa Gminy Janów

4.1.1 Sytuacja demograficzna

W okresie 2020 – 2022 liczba mieszkańców gminy Janów wykazuje tendencję spadkową, której główną przyczyną jest ujemny przyrost naturalny (liczba zgonów znacznie przewyższa liczbę urodzeń). Biorąc, jednakże pod uwagę dodatnie saldo migracji w ostatnich trzech latach, można przypuszczać, że na przestrzeni najbliższego okresu liczba ludności gminy wzrośnie a co najmniej ustabilizuje się.

Tab. 2. Sytuacja demograficzna w Gminie Janów w latach 2020-2022

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji	Saldo migracji na 1000 mieszkańców
2020	5875	-20	- 3,40
2021	5919	120	20,27
2022	5900	9	1,52

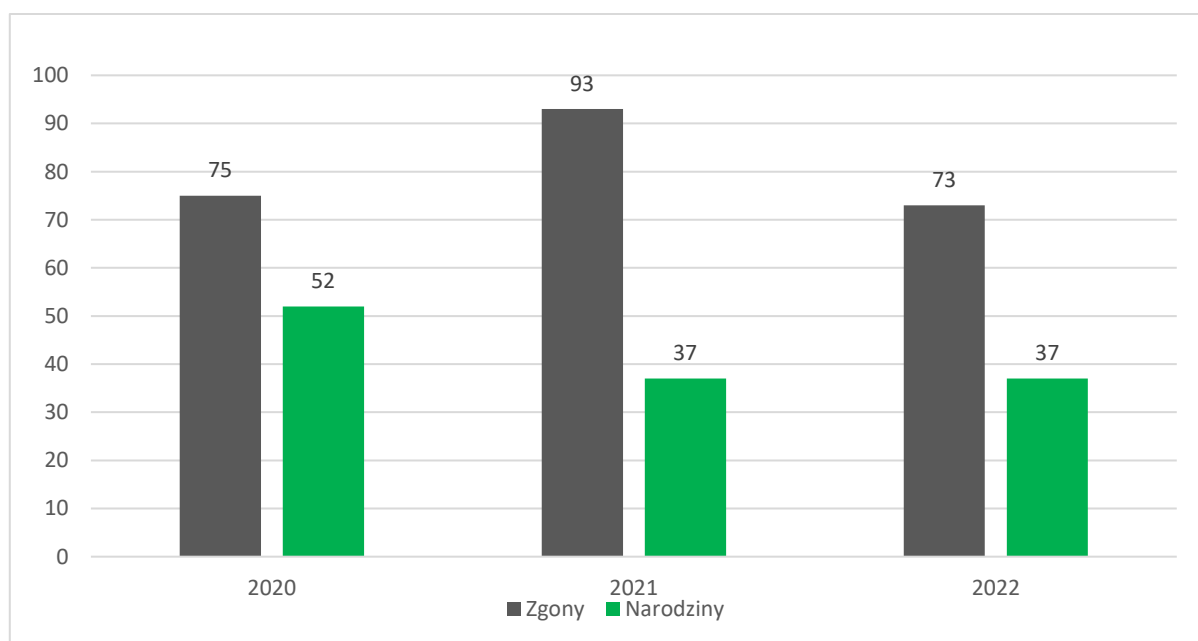
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – UG Janów

Tab. 3. Przyrost naturalny

Rok	Liczba narodzin	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
2020	52	75	-23
2021	37	93	-56
2022	37	73	-36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – UG Janów

Wykres 1. Przyrost naturalny a liczba zgonów na terenie gminy Janów.

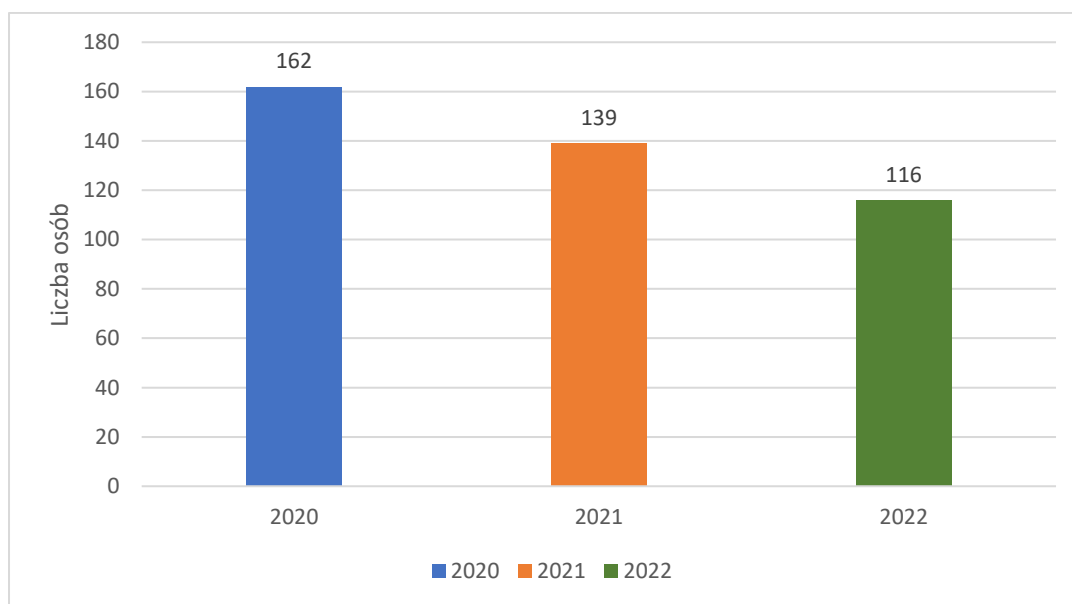
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – UG Janów

4.1.2 Zjawisko bezrobocia

Bezrobocie to jeden z większych problemów społeczno-gospodarczych, który przyczynia się do ubożenia społeczeństwa i do wzrostu liczby osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

W latach 2020-2022 stopa bezrobocia na terenie gminy Janów wynosiła odpowiednio w 2020 r.- 2,76%, w 2021 r. – 2,35%, natomiast w 2022 r. – 1,97%. Analizując dane Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie można stwierdzić, że bezrobocie w Gminie Janów nie stanowi większego problemu. Dane jednoznacznie wskazują na spadek osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP jako osoby bezrobotne czy też poszukujące pracy.

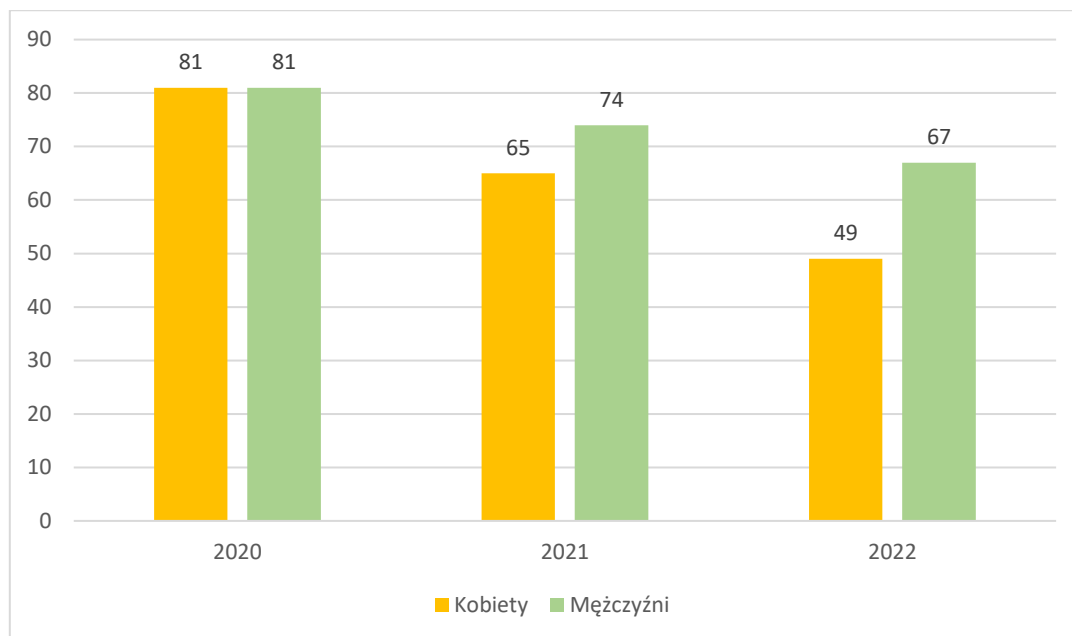
Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Janów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Częstochowie

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie wynika, że w 2020 r. zarejestrowanych było 162 osoby bezrobotne, w 2021 r. – 139 osób a w grudniu 2022 r. zarejestrowanych było 116 osób bezrobotnych. W miejscu tym nadmienić należy, że większość wykazanych tutaj osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP nadal pozostaje klientami OPS.

Wykres 3. Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn na terenie gminy Janów w latach 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Częstochowie

Tendencja spadkowa osób bezrobotnych z terenu gminy Janów obserwowana jest także w przypadku zróżnicowania osób bezrobotnych pod względem płci. W 2020 r. liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 81, w 2021 r. – 65, a w 2022 r. – 49.

Również w przypadku analizy wskaźnika bezrobocia wśród mężczyzn obserwuje się tendencję spadkową. W 2020 r. liczba bezrobotnych mężczyzn z terenu gminy Janów wyniosła 81 osób w 2021 r. – 74, a w 2022 r. – 67 osób.

Tab. 4 Osoby bezrobotne na terenie gminy Janów oraz poziom posiadanego przez nich wykształcenia w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób bezrobotnych z podziałem na poziom posiadanego wykształcenia				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	Podstawowe i niepełne podstawowe
2020	27	36	14	42	43
2021	23	36	8	34	38
2022	22	29	9	27	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Częstochowie.

Jak wskazują zgromadzone dane liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Janów spada w każdym z przyjętym kryterium. Zadowalający jest fakt spadku osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (42 osób w 2020 roku, 34 osób w 2021 roku, oraz 27 osób w 2022 r.) oraz podstawowym i niepełnym podstawowym (43 osoby w 2020 r., 38 osób w 2021 r. i 29 osób w 2022 roku)

Tab. 5 Wiek osób bezrobotnych z terenu gminy Janów w latach 2020-2022

Rok	Liczba osób bezrobotnych wg. podziału na wiek					
	18-24 l.	25-34 l.	35-44 l.	45-54 l.	55-59 l.	60-64 l.
2020	10	39	34	37	29	13
2021	13	29	32	33	22	10
2022	13	27	24	37	10	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Częstochowie.

Analiza wskaźnika dotycząca bezrobocia na terenie gminy Janów napawa optymizmem. Na przestrzeni lat 2020 – 2022 zaobserwowano zmniejszenie ilości osób z terenu gminy Janów zarejestrowanych jako bezrobotne.

Pomimo spadku wskaźnika bezrobocia na terenie Gminy Janów nadal istotna jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie w celu monitoringu wskaźnika, promowania szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz zapobiegania zjawiska bezrobocia.

4.1.3 Problemy społeczne a pomoc społeczna

Problemy społeczne w środowisku lokalnym

Podstawowym narzędziem badawczym pomocnym w identyfikowaniu problemów społecznych w naszej gminie była ankieta rozesłana do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne oraz mieszkańców gminy. W pytaniach poproszono respondentów o wskazanie z jakim problemami społecznymi spotykają się w Gminie Janów oraz jak oceniają swoją sytuację finansową.

Subiektywna sytuacja finansowa rodzin

W odpowiedzi na pytanie „Jak określa Pan/i sytuację finansową swojej rodziny?” 50,00 % respondentów wskazało odpowiedź „dobra”, 37,5% osób oceniło swoją sytuację jako niewystarczającą, 5% wskazało bardzo dobrą sytuację finansową a 7.5% respondentów oceniło ją jako złą.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące konieczności ograniczania wydatków. Największy procent mieszkańców ogranicza wydatki na dobra kulturalne 52,5%, na odzież 37,5%, 7,5% ogranicza wydatki na żywność, 2,5% ogranicza wydatki na środki czystości, 15% badanych mieszkańców nie ogranicza wydatków. 42,5% respondentów wskazało więcej niż jedną odpowiedź.

Problemy społeczne z jakim spotykają się mieszkańcy

57,5% badanych mieszkańców wskazała więcej niż jedno problem, z którym się spotkał/a. 20% pytanych osób wskazało ubóstwo jako ważny problem społeczny w gminie Janów. 25% respondentów jako problem wskazało bezrobocie, 35% wskazało alkoholizm i inne uzależnienia, 10% respondentów spotkało się z przemocą w rodzinie, 17.5% z niepełnosprawnością, długotrwałą i ciężką chorobą, 20% z problemami ludzi starszych. 2,5% wskazało za problem bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, 35% za problem uznało dostęp do usług opieki zdrowotnej.

Skala problemu uzależnień

W kolejnych pytaniach badani zostali poproszeni o wskazanie skali problemu uzależnień w gminie. 35% ankietowanych wskazało problem uzależnienia od alkoholu na poziomie wysokim, 2.5% na poziomie bardzo wysokim, 45% wskazało problem na poziomie średnim, na poziomie niskim problem oceniło 2,5%, bardzo niskim – 5% badanych. 10% badanych zaznaczyło odpowiedź „Trudno powiedzieć”.

Skala problemu uzależnienia od narkotyków w odpowiedziach respondentów przedstawia się następująco:

55% - „trudno powiedzieć”

7.5% - „bardzo niska”

25% - „niska”

12.5% - „średnia”

Zjawisko przemocy

W odpowiedzi na pytanie dotyczące występowania zjawiska przemocy, badani mieszkańcy w 5% doświadczyli przemocy, w 37.5% znają przypadki przemocy, w 22.5% słyszeli o przypadkach przemocy, 35% badanych nie zna żadnych przypadków przemocy.

Problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych i starszych

Kolejne pytanie ankiety zawierało pytanie: Jakie problemy dotyczą osoby niepełnosprawne. Możliwość wyboru max 3 odpowiedzi. 85% badanych wskazała więcej niż jedną odpowiedź. Za problemy najbardziej nękające osoby niepełnosprawne ankietowani uznali bariery architektoniczne 40%, ubóstwo 27.5% i samotność 40%.

Kolejne pytanie dotyczyło problemów osób starszych. Najwięcej respondentów wybrało odpowiedź „Samotność” 57.5%. Wskazaniem problemem były również „niewystarczające środki finansowe” - 31.5%, „niepełnosprawność i schorzenia wieku starczego”-11%, „niezdolność do samoobsługi”- 12,5%.

Instytucje pomocowe i zaufanie do nich

Następne pytanie dotyczyło możliwości uzyskania pomocy w przypadku uzależnień lub przemocy. Respondenci mieli możliwość wybrania max. 3 odpowiedzi. Odpowiedziami najczęściej wybieranymi był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Powyzsza analiza wskazuje na zbieżność dominujących problemów środowiska lokalnego z głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej. Deficyty w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb społecznych warunkują kierunki działania pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy Janów, który zgodnie z ustawą o pomocy społecznej realizuje zadania własne oraz zlecone z zakresu administracji rządowej.

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna polega na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- integrowaniu ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Poniższa tabela przedstawia powody występowania o pomoc społeczną w GOPS Janów w latach 2020-2022.

Tab. 6 Powody występowania o pomoc społeczną

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy			
	Lata	2020	2021	2022
Ubóstwo		4	4	2
Sieroctwo		0	0	0
Bezdomność		3	2	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa		11	7	6
Bezrobocie		28	28	25
Niepelnosprawność		46	47	37
Długotrwała lub ciężka choroba		52	45	40
Bezradność		8	7	6
Przemoc w rodzinie		1	1	1
Alkoholizm lub narkomania		9	9	5
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego		1	0	1
Zdarzenie losowe		0	0	0
Sytuacja kryzysowa		0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna		0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Z analizy powyższego zestawienia wynika, że wśród powodów objęcia pomocą społeczną na przestrzeni ostatnich trzech lat dominującymi problemami były: długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, oraz alkoholizm, bezradność, bezdomność i przemoc w rodzinie.

W przedstawionych problemach często zachodzi zależność np. niepełnosprawność bądź choroba prowadzi do bezrobocia, które stwarza zagrożenia. Analizując powyższe zestawienie można zauważyć tendencję narastającą występowania przemocy w rodzinie, a znaczne wahania danych występują z powodu alkoholizmu. W roku 2020 z powodu alkoholizmu różnymi formami pomocy było objętych 9 rodzin, w roku 2021 - 9 rodzin, natomiast w roku 2022 - 5 rodzin.

Z powodu stosowania przemocy w roku 2020 w 9 rodzinach zostały założone „Niebieskie Karty”, natomiast w roku 2021 liczba rodzin w których występowała przemoc wzrosła do 14 natomiast 2022 założono 10 „Niebieskich Kart”. Z monitoringów prowadzonych przez pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Olsztynie wynika, że przemoc w rodzinie bardzo często powiązana jest z alkoholizmem. Konieczne jest więc podjęcie intensywnych działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem.

Tab. 7 Niebieskie Karty w latach 2020-2023

Lata	2020	2021	2022
Liczba rodzin	9	15	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące ilości rodzin i ilości rodzin objętych pomocą w ramach zadań własnych w latach 2020-2022.

Tab. 8 Rodziny objęte pomocą w ramach zadań własnych

Rodzaj pomocy	2020	2021	2022
Zasilek celowy	49	42	30
Zasilek specjalny celowy	18	10	6
Zasilek okresowy	16	13	9
Zdarzenia losowe	0	0	0
Kierowanie do domu pomocy społecznej	4	8	7
Usługi opiekuńcze	16	19	18
Dożywianie uczniów	36	11	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Tab. 9 Świadczenia udzielone w ramach zadań własnych

Rodzaj pomocy	2020		2021		2022	
	Liczb. świadczeń	kwota	Liczba świadczeń	kwota	Liczb. świadczeń	kwota
Zasilek celowy	51	32897	50	31382	30	19110
Zasilek specjalny celowy	33	11048	22	7880	17	4150
Zdarzenia losowe	0	0	0	0	0	0
Kierowanie do domu pomocy społecznej	41	101859	71	181160	84	235644
Usługi opiekuńcze	2752	142818	2678	127257	2686	141566
Dożywianie uczniów – liczba posiłków	3570	29203	1992	12820	2234	11597

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Z posiadanych danych wynika, że najczęściej rodzin ubiega się o pomoc w formie zasiłku celowego, który jest przeznaczony na zaspokojenie niezbędnych potrzeb, a w szczególności na zakup żywności, odzieży, opału oraz wydatków na zakup leków.

Następna grupa to osoby starsze, które z powodu ograniczeń spowodowanych niepełnosprawnością wieku starszego lub skutkiem chorób częściej ubiegają się o pomoc w formie usług opiekuńczych i tak w roku 2020 z tej formy pomocy korzystało 16 rodzin, w roku 2021- 19 rodzin, natomiast w roku 2022 – 18 rodzin. Należy jednak podkreślić, iż zapotrzebowanie na tę formę pomocy jest większe niż możliwości Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tab. 10 Osoby przebywające w domach pomocy społecznej

Lata	2020	2021	2022
Liczba osób	4	8	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

W stosunku do osób, które wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby czy niepełnosprawności podejmowane są działania mające na celu umieszczenie chorego w domu pomocy społecznej. W związku z powyższym wzrasta liczba osób starszych, którzy podejmują decyzje o zamieszkaniu w różnych typach domów pomocy społecznej lub umieszczane tam są na podstawie postanowienia sądowego.

W roku 2020 w DPS przebywały 4 osób, w roku 2021 – 8 osób, natomiast w roku 2022 liczba pensjonariuszy wynosiła 7 osób. Koszty utrzymania mieszkańców naszej gminy w DPS w roku 2020 wyniosły 101859 złotych, w 2021 – 181160 złotych, natomiast w roku 2022 koszty

wzrosły do 235644 złotych. Planując działania w ramach lokalnej polityki społecznej nie można więc pominąć potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Należałoby zastanowić się jakie podjąć działania, aby zmniejszyć liczbę osób umieszczanych w DPS.

Z dalszej analizy danych wynika, że zmniejszyła się liczba rodzin ubiegających się o pomoc w formie dożywiania uczniów w szkołach z 36 w roku 2020 do 10 w roku 2022.

Tab. 11 Struktura rodzin objętych pomocą

Lata	2020	2021	2022
Rodziny ogółem	121	108	125
Rodziny z dziećmi ogółem	18	26	21
Rodziny emerytów i rencistów	22	23	20
Jednoosobowe gospodarstwa domowe	73	68	69
Rodziny niepełne	4	4	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Powyższa tabela przedstawia udział rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na strukturę. Z przedstawionego zestawienia wynika, że populacja rodzin naszej Gminy jest zróżnicowana. Dotyczy to nie tylko typów rodzin, ale struktury wiekowej oraz obszarów problemowych. Z danych wynika, iż gospodarstwa jednoosobowe najbardziej narażone są na trudności życia codziennego. Często brak jakiegokolwiek źródła dochodu lub bardzo niskie świadczenia emerytalno-rentowe osób starszych pogłębiają problemy, m.in. ograniczony dostęp do świadczeń zdrowotnych. Można więc wnioskować, że osoby samotne żyją najskromniej i wymagają największej pomocy. W następnej kolejności zagrożoną grupą są rodziny emerytów i rencistów. Pomocą społeczną w roku 2020 było objętych - 121 rodzin, w roku 2021 – 108 rodzin, w roku 2022 – 125 rodzin. Wnioskować można, że osoby samotne oraz rodziny emerytów i rencistów objęte szczególnym wsparciem i w tych grupach należy ze szczególną uwagą obserwować tendencje w kolejnych latach.

Stosunkowo nową formą wsparcia prowadzoną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, jest przydzielanie pomocy asystenta rodziny. Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin jak i gotowość do realnego współdziałania. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim rozwiązywaniu konkretnych problemów podopiecznego, wzbudzaniu w nim wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych przez niego za niemożliwe. Zadaniem asystenta jest przede wszystkim wskazanie osobom zagrożonym marginalizacją możliwości podejmowania sprawczych działań, zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie oraz podwyższenie samooceny. Główną metodą pracy asystenta jest podążanie

za podopiecznym i selektywnie wspieranie jego realnych dążeń. W roku 2020 tą formą pomocy objęte były 4 rodziny, w 2021 - 5, a w 2022- 6 rodzin.

Tab. 12 Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny

Lata	2020	2021	2022
Liczba rodzin	4	5	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

W celu zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w opiece i wychowaniu dziecka, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w swoich strukturach od września 2019 roku prowadził Placówkę Wsparcia Dziennego Świetlicę opiekuńczo-specjalistyczną w Piasku.

Z zajęć w placówce skorzystało 18 dzieci. Placówka działała trzy razy w tygodniu: w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 13:00 do 18:00. Dzieci brały udział w zajęciach prowadzonych przez wychowawcę, odbywały się zajęcia sportowe, zajęcia plastyczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, w ramach zajęć edukacyjnych prowadzone były zajęcia z kodowania, biblioterapia i promocja czytelnictwa, organizowane były zajęcia socjoterapeutyczne.

W roku 2020 działalność świetlicy była znacznie ograniczona przez pandemię, w okresach możliwych do funkcjonowania placówki dzieci dodatkowo miały możliwość skorzystania z zajęć edukacyjnych z języka angielskiego i matematyki. Świetlica działała trzy razy w tygodniu: w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 13:00 do 17:00.

W roku 2021 świetlica kontynuowała działalność, z zajęć skorzystało 15 dzieci. Placówka prowadziła swoją działalność do końca 2021 roku.

W roku 2022 została utworzona „Świetlica marzeń” która ma swoją siedzibę w Centrum Usług Społecznościowych w Janowie. Z zajęć w placówce korzysta 10 dzieci. Zajęcia są prowadzone w każdy poniedziałek, środę i piątek w godzinach od 15:00 do 18:00. Dzięki dofinansowaniu z funduszy EFS placówka jest bogato wyposażona, dzieci korzystają z szerokiego wachlarza zajęć. prowadzone są warsztaty poszerzające ekspresję twórczą, zajęcia informatyczne, zajęcia sportowe, zajęcia socjoterapeutyczne, pomoc w nauce szczególnie z matematyki i języka angielskiego. W ramach swojej działalności Świetlica marzeń była organizatorem imprezy integracyjnej z okazji Dnia Dziecka w roku 2022 i 2023. Podczas imprezy plenerowej z wielu atrakcji miały możliwość skorzystać rodziny z dziećmi z całej gminy Janów.

Do dodatkowych zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należy realizacja zleconych świadczeń pieniężnych na rzecz rodzin.

Zgodnie z ustawą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca świadczenia rodzinne i opiekuńcze w ramach zadań zleconych. Prowadzone jest także postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych oraz postępowanie w sprawie świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego. Ilość wypłaconych świadczeń obrazują poniższe tabele.

W roku 2020 ze świadczeń rodzinnych skorzystało - 372 rodzin, w roku 2021 – 307 rodziny, a w roku 2022 – 286 rodziny. Z przedstawionych danych wynika, iż na przestrzeni trzech lat obserwuje się niewielką tendencję spadkową w ilości przyznawanych świadczeń rodzinnych i dodatków z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej.

Osobom, które posiadają umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności są wypłacane zasiłki pielęgnacyjne. Z posiadanych danych wynika, że ilość osób, którym wypłacano zasiłek pielęgnacyjny w latach 2020 – 2022 utrzymuje się na stałym poziomie. W 2020 r. wypłacono przyznane świadczenie 119 osobom, w 2021 r. – 112, a 2022 r. – 118, co daje 1316 wypłaconych świadczeń w 2020 r., 1335 w 2021 r. i 1375 świadczeń w 2022 r.

Tendencję wzrostową zaobserwowano w przypadku przyznanych świadczeń pielęgnacyjnych. Wprawdzie w latach 2020 i 2021 ilość osób, którym wypłacano świadczenie utrzymuje się na stałym poziomie tj. 2020 – 33, 2021 – 34, ale w 2022 r. ilość osób, które miały ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad osobą niepełnosprawną wzrosła do 46. W związku z powyższym w 2020 r. wypłacono 377 świadczeń, w 2021 r. 391, a w 2022 r. 484 świadczenia na łączną kwotę 2 461 852,24 zł na przestrzeni trzech lat.

W zakresie realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w roku 2020 wypłacono 274 świadczenia na kwotę 110 723 zł, natomiast w roku 2022 r. wypłacono już 213 świadczenia na kwotę 89 034,43 zł.

Tab. 13 Świadczenia udzielone w ramach zadań zleconych

Rodzaj pomocy	2020		2021		2022	
	liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota
Zasiłki rodzinne	4320	474326	3383	381527	2880	325447
w tym dodatki:						
Z tytułu urodzenia dziecka	16	14334	11	10078	7	6229

Z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	183	71331	132	48802	75	29771
Z tytułu samotnego wychowywania dziecka	135	24882	140	26888	99	20067
Z tytułu kształcenia i rehabilitacji	276	27108	221	22970	209	22049
Z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	238	21980	184	17785	155	14530
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	740	49958	566	39550	455	31772
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	434	38568	393	36149	390	50480
Zasilki pielęgnacyjne	1316	283888	1335	288146	1375	296780
Świadczenia pielęgnacyjne	377	681138	391	768168	484	1012544
Świadczenie rodzicielskie	147	136019	137	127686	43	28409
Specjalny zasiłek opiekuńczy	47	28602	26	16120	10	6200
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	34	34000	25	25000	20	20000
Fundusz alimentacyjny	274	110723	256	101566	213	89034

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Tab. 14 Rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych

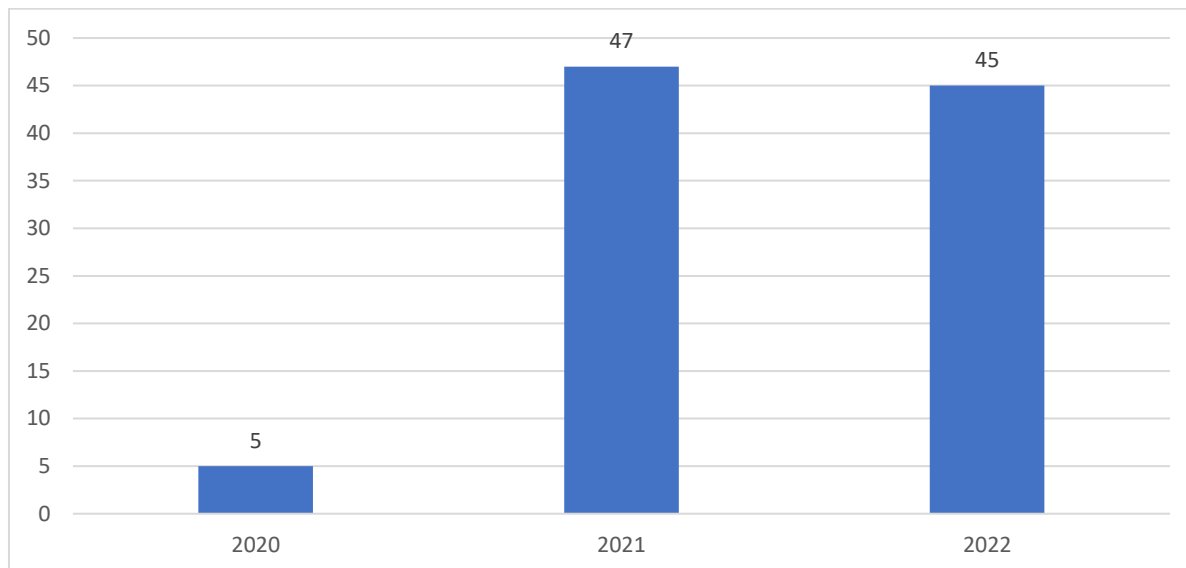
Lata	2020	2021	2022
Liczba rodzin	372	307	286

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje także przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.) w zakresie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na

jednego członka jej gospodarstwa domowego wymaganego do wniosku o przyznanie dofinansowania z Narodowego lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach realizacji niniejszej ustawy w 2020 r. wydano 5 zaświadczeń, w 2021 r. 47, a w 2022 r. 45. Dane przedstawia poniższy wykres.

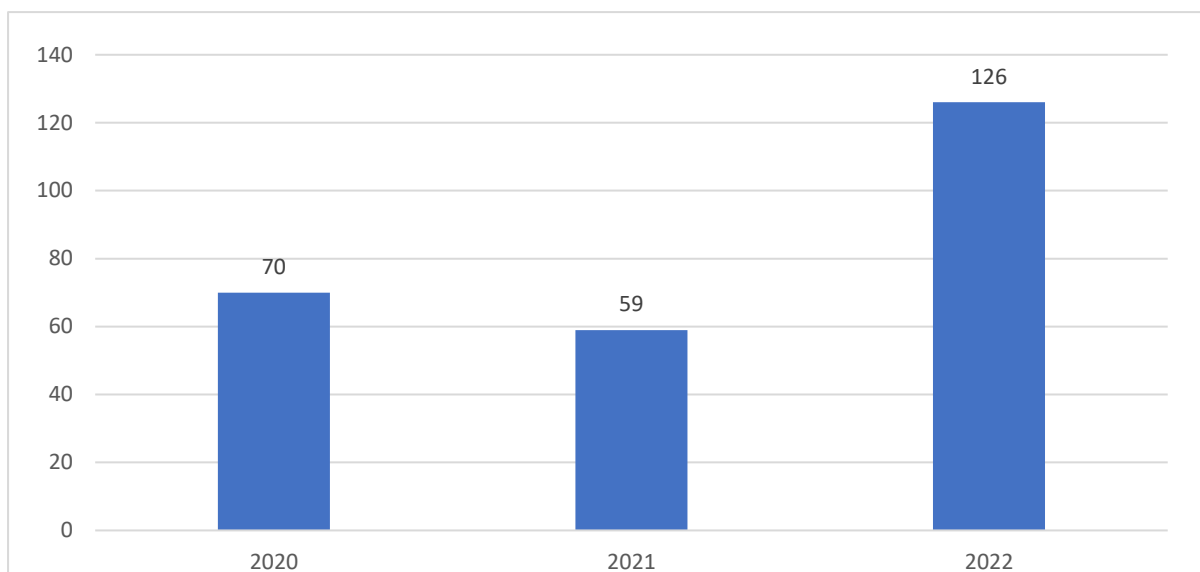
Wykres 4. Ilość zaświadczeń „czyste powietrze” w latach 2020 - 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS w Janowie

Do dodatkowych zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie należy także realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 2424). Karta Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Realizując powyższe zadanie GOPS Janowie w latach 2020 – 2022 wydał łącznie 255 kart. Z danych GOPS w Janowie wynika, że w 2020 r. wydano 70 kart, w 2021 r. – 59, a w 2022 r. – 126. Powyższe dane wskazują wzrost zainteresowania beneficjentów uzyskaniem Karty Dużej Rodziny.

Wykres 5. Ilość Kart Dużej Rodziny w latach 2020 - 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS w Janowie

4.1.4 Przestępczość

Tab. 15 Przestępczość w Gminie Janów w latach 2020 - 2022

L.p.	Przestępstwa	2020	2021	2022
1	Bójki i pobicia	0	0	0
2	rozboje	0	2	0
3	Kradzież z włamaniem	4	5	4
4	Kradzież pojazdów	0	3	1
5	Kradzież mienia	2	3	5
5	Włamanie do samochodów	0	0	0
6	z ustawy o narkomanii	0	0	2
RAZEM		6	13	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Olsztynie

Z powyższych danych wynika, że przestępczość nie stanowi większego problemu na terenie gminy Janów, jednak jak wynika ze statystyk policyjnych zaobserwowano znaczny wzrost interwencji domowych w porównaniu z latami ubiegłymi, których w 2022 roku przeprowadzono 99.

4.1.5 Uzależnienia

Na terenie Gminy Janów w latach 2020-2022 występuje problem uzależnienia od alkoholu. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej: GKRPA) nie posiada informacji nt. występowania problemu uzależnienia od środków psychotropowych albo narkotyków.

W celu przeciwdziałania problemowi alkoholizmu Gminna Komisja podejmuje działania mające na celu ułatwienie dostępności do pomocy wykwalifikowanej oraz współpracuje z GOPS – em. Z Uwagi na występowanie zjawiska przemocy po spożyciu alkoholu jeden członek GKRPA wchodzi w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. W ramach profilaktyki podejmowane są działania mające na celu uświadomienie społeczeństwa o szkodliwości tego zjawiska. Wśród dzieci i młodzieży ogłaszane są konkursy dot. szkodliwości spożywania alkoholu bądź innych używek psychoaktywnych

Na terenie Gminy działa Punkt konsultacyjno – informacyjny (psycholog, terapeuta uzależnień), którego zadaniem jest udzielanie porad osobom z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami oraz ich rodzinom.

Tab. 16 Osoby objęte wsparciem psychologicznym i terapeutycznym

Rok	2020	2021	2022
Liczba pracowników punktu konsultacyjno – informacyjnego	2	2	2
Liczba osób, którym udzielono porad w związku z problemami alkoholowymi	15	24	21
Liczba osób – Dorosłych członków rodzin z problemami alkoholowymi, którym udzielono porad w związku z problemami alkoholowymi	3	6	8
Liczba osób doznających przemoc w rodzinie, którym udzielono porad	4	2	5
Liczba osób, którym udzielono porad w związku ze stosowaniem przez nie przemocy w rodzinie	4	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji od GKRPA

Tab. 17 Wsparcie finansowe samorządu

Rok	2020	2021	2022
Wielkość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	13730,11 zł	12838,07 zł	6453,17 zł
Wysokość środków wykorzystanych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	90129,66 zł	127729,66 zł	186402,37 zł
Kwota przekazana na funkcjonowanie punktu konsultacyjno – informacyjnego	16800,00 zł	13440,00	11448,80 zł
Wysokość środków wykorzystanych na realizację gminnego programu przeciwdziałania narkomanii	3359,30 zł	-	1.000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji od GKRPA

W zakresie profilaktyki przeciwdziałania narkomanii, Gmina Janów wspiera finansowo programy profilaktyki uniwersalnej. W latach 2020-2022 sfinansowano pozaszkolne zajęcia dla dzieci i młodzieży dot. przeciwdziałania narkomanii. W szkołach prowadzonych przez Samorząd organizowane są również zajęcia z zakresu podnoszenia poziomu wiedzy dzieci i młodzieży na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

4.1.6 Służba zdrowia

Zadania z zakresu ochrony zdrowia w gminie Janów wykonuje **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej pod nazwą Zespół Ośrodków Zdrowia Gminy Janów**. Swoją siedzibę ma w Janowie przy ulicy Leśnej 3. W jego skład wchodzi:

- Ośrodek Zdrowia w Janowie
- Ośrodek Zdrowia w Bystrzanowicach
- Ośrodek Zdrowia w Żurawiu

Rodzaj świadczonych usług:

Ośrodek Zdrowia w Janowie

- a. poradnia ogólna
- b. poradnia dla dzieci
- c. poradnia chirurgii ogólnej
- d. poradnia rehabilitacyjna
- e. pracownia fizjoterapii
- f. gabinet zabiegowy

Ośrodek Zdrowia w Żurawiu

- a. poradnia ogólna
- b. gabinet zabiegowy

Ośrodek Zdrowia w Bystrzanowicach

- a. poradnia ogólna
- b. gabinet zabiegowy

Tab. 18 Zakres udzielanych świadczeń zdrowotnych przez SP ZOZ Gminy Janów

l.p.	Zadania statutowe	Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych lub usług			Liczba pracowników udzielających poszczególne świadczenia zdrowotne lub usługi i ich kwalifikacje		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	Udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej	33 948	37 567	42 179	5	5	5
2	Udzielania ambulatoryjnych specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w zakresie rehabilitacji	519	635	721	1	1	1
3	Opieka lekarsko - pielęgniarska	35 166	38 968	43 931	12	12	12
4	Zabiegi pielęgniarskie	593	799	1100	8	8	8
5	Środowiskowa opieka pielęgniarska	625	602	652	5	5	5
6	Działania profilaktyczne, w tym szczepienia ochronne	563	586	701	10	10	10
7	Orzeczenia o stanie zdrowia, w tym o czasowej	Brak danych			-	-	-

	niezdolności do pracy						
8	Promocja zdrowia	602	595	645	12	12	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – SP ZOZ Gminy Janów

Zespół Ośrodków Zdrowia Gminy Janów wykonują podstawowe usługi medyczne. Dominującą usługą są świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Ponadto Ośrodek Zdrowia zapewnia świadczenie usług w zakresie rehabilitacji, opieki lekarsko – pielęgniarskiej. Wykonuje działania profilaktyczne poprzez szczepienia ochronne (główniej mierze w szkołach).

W ramach świadczeń podstawowych usług medycznych lekarze Zespołu Ośrodków Zdrowia kierują na badanie specjalistyczne do pozamiejscowych placówek medycznych. W ośrodku zdrowia działa również punkt laboratoryjny.

4.1.7 Edukacja, Sport, Kultura

Edukacja

Na terenie gminy Janów działają następujące placówki oświatowe przez nią administrowane:

Przedszkola – 2

Do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych na terenie gminy uczęszczają dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

Przedszkole w Janowie, które wchodzi w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Janowie – posiada cztery oddziały przedszkolne (dwa w Janowie oraz jeden zamiejscowy w Piasku i jeden zamiejscowy w Siedlcu);

Przedszkole w Żłotym Potoku (jeden oddział).

Szkoły Podstawowe – 3

Szkoła Podstawowa w Janowie, która wchodzi w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Janowie;

Szkoła Podstawowa w Lusławicach wraz z oddziałem przedszkolnym;

Szkoła Podstawowa w Lgoczance wraz z oddziałem przedszkolnym;

Szkoła Podstawowa w Piasku wraz z oddziałem przedszkolnym.

Szkolne Schroniska Młodzieżowe – 1;

Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Siedlcu.

Tab. 19 Podział placówek oświatowych według typu, liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających

Typ placówki	2019/2020	2020/2021	2021/2022
PRZEDSZKOLA	183	194	205
Przedszkole w Janowie	85	75	82
zamiejscowy oddział przedszkolny w Siedlcu	17	14	82
zamiejscowy oddział przedszkolny w Piasku	12	-	-
oddziały przedszkolne w Janowie	56	61	65
Przedszkole w Złotym Potoku	48	50	50
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	50	69	73
Oddział przedszkolny w Lusławicach	38	38	34
Oddział przedszkolny w Lgoczance	12	16	25
Oddział przedszkolny w Piasku	-	15	14
Szkoły podstawowe – 4	459	464	472
Szkoła Podstawowa w Janowie	174	182	191
Szkoła Podstawowa w Lusławicach	92	98	94
Szkoła Podstawowa w Lgoczance	86	77	82
Szkoła Podstawowa w Piasku	107	107	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie wywiadów z dyrektorami

Z informacji zebranych od dyrektorów szkół wynika, że 13 uczniów posiada aktualne orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego oraz 113 uczniów posiada opinie z poradni psychologiczno -pedagogicznej. Myśląc perspektywicznie część tych osób w przyszłości, po zakończeniu edukacji będzie potrzebowało dodatkowego wsparcia.

Placówki oświatowe

Na terenie gminy Janów znajduje się jedna szkoła ponadgimnazjalna - Zespół Szkół im. Władysława Szafera w Złotym Potoku, gdzie można zdobyć wykształcenie w następujących typach szkół:

4 - letnie liceum ogólnokształcącym

5 - letnie technikum kształcące w zawodach: architekt krajobrazu, żywienie i usługi gastronomiczne, technik hotelarstwa, technik reklamy, technik energetyk, technik informatyk
Szkoła zawodowa kształcąca w zawodach: cukiernik, kucharz, kelner

Policealna szkoła dla dorosłych kształcąca w zawodach: florysta, technik usług pocztowych i finansowych, opiekun w domu pomocy społecznej.

Tab. 20 Podział szkoły ponadgimnazjalnej na typy i liczbę osób do niej uczęszczających

Typ placówki	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Zespół Szkół - Technikum	72	81	81

Źródło: opracowanie własne na podstawie wywiadu z dyrektorem

Sport

Na terenie Gminy Janów działają 3 kluby sportowe:

1. Klub Sportowy DRAGON – prowadzi zajęcia z Taekwondo
2. Klub Sportowy RUN PODKOWA – prowadzi zajęcia z lekkiej atletyki i Nording walking
3. Gminny Ludowy Klub Sportowy ZŁOTY POTOK – prowadzi zajęcia z piłki nożnej.

Na terenie gminy Janów znajduje się kompleks boisk sportowych „Orlik” w Złotym Potoku, pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej w Lgoczance, pełnowymiarowe boisko w Złotym Potoku, w budowie jest hala sportowa w Janowie.

Kultura

Na terenie gminy Janów działa Gminna Biblioteka Publiczna z siedzibą w Janowie jak też Muzeum Regionalne im. Zygmunta Krasińskiego w Złotym Potoku.

Gminna Biblioteka Publiczna w Janowie jest najstarszą instytucją kultury, która działa nieprzerwanie od roku 1947. W roku 2023 na sieć bibliotek na terenie gminy Janów składają się: centrala GBP Janów w Janowie (ul. Częstochowska 1); filia biblioteczna w Lgoczance oraz filia biblioteczna w Żurawiu. Biblioteka działa na podstawie Statutu, a do jej głównych zadań należy w szczególności:

- gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie księgozbiorów;
- gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie regionalistów;
- prowadzenie edukacji czytelniczej i kulturalnej.

Organizatorem GBP Janów jest Gmina Janów. Nadzór sprawuje Wójt Gminy Janów. Nadzór merytoryczny nad bibliotekami powiatu częstochowskiego sprawuje Biblioteka im. Władysława Biegańskiego w Częstochowie oraz Biblioteka Śląska z siedzibą w Katowicach. GBP Janów współpracuje z placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami oraz instytucjami z terenu gminy Janów.

Muzeum Regionalne im. Zygmunta Krasińskiego w Złotym Potoku zostało utworzone w roku 2007. Przedmiotem działania Muzeum jest sprawowanie opieki nad zabytkami, informowanie

o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, budowanie więzi emocjonalnej z regionem i krajem, upowszechnianie podstawowych wartości historii i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej oraz umożliwianie korzystania ze zgromadzonych zbiorów. Muzeum współpracuje z instytucjami kultury, placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami z terenu gminy Janów. Muzeum podejmuje czynną współpracę z ośrodkami naukowymi (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytet Łódzki) oraz z indywidualnymi pracownikami naukowymi związanych z polskimi uniwersytetami. Organizatorem Muzeum jest Gmina Janów. Nadzór nad Muzeum sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Muzeum jest nadzorowane przez Wójta Gminy Janów. Muzeum położone jest na terenie zespołu pałacowo -parkowego w Złotym Potoku. Działalność prowadzi w tzw. Dworku Krasieńskich, który jest własnością skarbu państwa. Obiekt został użyczony Gminie Janów na okres 30 lat z zaznaczeniem, że będzie tam funkcjonowało Muzeum.

Na terenie gminy Janów działa Samorządowy Ośrodek Kultury i Sportu.

Samorządowy Ośrodek Kultury i Sportu w Janowie w swojej działalności skupia się na dwóch obszarach. Pierwszym z nich jest organizacja zajęć z zakresu edukacji kulturalnej i artystycznej. Oprócz zajęć w siedzibie SOKiS, od wielu lat, organizujemy zajęcia sportowo – rekreacyjne w świetlicach wiejskich i w szkołach podstawowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Tradycyjnie też, w okresie ferii zimowych, zapraszamy dzieci do skorzystania z bogatego programu warsztatów i wycieczek przygotowywanych specjalnie na tę okazję.

Drugim obszarem działalności Samorządowego Ośrodka Kultury i Sportu w Janowie jest organizacja imprez plenerowych i okolicznościowych oraz wydarzeń o charakterze lokalnym. Do największych realizacji należą: Święto Pstrąga oraz Juromania.

Oprócz działań edukacyjnych, promocyjnych i turystycznych Samorządowy Ośrodek Kultury i Sportu w Janowie zarówno jako instytucja, jak i zespół pracujących tu osób, chętnie włącza się w zbiórki i akcje na rzecz dobra społecznego i pomocy potrzebującym.

SOKiS w Janowie w latach 2020 – 2022 był organizatorem imprez plenerowych, organizatorem czasu wolnego dla dzieci jak i osób dorosłych. Do zajęć stałych należały: zajęcia jogi, fitness, zdrowy kręgosłup, siatkówka, nordic walking, kółko gitarowe, lekcje śpiewu, nauka gry na ukulele, zajęcia kreatywne, ceramika, tenis stołowy, bilard. Warsztaty oraz zajęcia były prowadzone zarówno w siedzibie SOKiS jak również poza nią. Podczas wakacji i ferii dzieci z terenu gminy Janów mogły skorzystać z licznych wycieczek i zajęć animacyjno-sportowych realizowanych w ramach oferty wakacyjno-feryjnej.

W ofercie SOKiS znalazły się również konkursy gminne: plastyczne, recytatorskie oraz ogólnopolskie - konkurs fotograficzny Mój Przyjaciel Zwierz, konkurs poetycki Jurajska Jesień Poetycka.

4.1.8 Podmioty gospodarcze

Tab. 21 Podmioty gospodarcze według sekcji w latach 2020-2022

L.p.	Seksja	Nazwa	LATA		
			2020	2021	2022
1	A	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	5	4	4
2	B	GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	0	0	0
3	C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	59	65	66
4	D	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIE ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	0	0	0
5	E	DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	0	0	0
6	F	BUDOWNICTWO	72	76	81
7	G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	91	90	91
8	H	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	37	38	32
9	I	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	15	16	16
10	J	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	8	10	9
11	K	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	8	8	10
12	L	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	1	2	2
13	M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	23	24	24
14	N	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	9	8	9
15	O	ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA.	0	0	0

		OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE			
16	P	EDUKACJA	3	3	4
17	Q	OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	11	16	16
18	R	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	4	4	2
19	S i T	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW, GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	9	11	12
20	U	ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0
RAZEM			355	375	378

Źródło: opracowanie na podstawie danych pobranych ze strony www.stat.gov.pl

Analizując dane dotyczące przedsiębiorczości na terenie Gminy Janów zauważa się w ostatnich trzech latach stały wzrost podmiotów gospodarczych. Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych stanowi sektor prywatny. Na koniec 2022 roku zarejestrowanych było 378 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów gospodarczych działało w sektorze handlu 24,07%, przetwórstwa przemysłowego 24,07%, budownictwie 21,43%.

Zauważalny, systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych z ostatnich 3 lat wskazuje na tendencję wzrostową, która powinna być utrzymana w latach realizacji strategii.

5. ANALIZA SWOT

SWOT to technika analityczna, służąca do porządkowania informacji. Technika ta jest ważnym etapem planowania strategicznego i polega na grupowaniu analizowanych informacji w cztery kategorie czynników strategicznych:

- mocne strony- wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną;
- słabe strony- wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną;
- szanse - zewnętrzne uwarunkowania pozytywnie wpływające na realizację celów;
- zagrożenia- zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Przedstawiona analiza uwzględnia następujące priorytety w dziedzinie polityki społecznej:

1. Politykę wobec rodziny
2. Politykę wobec bezrobocia i zagrożenia wykluczeniem społecznym
3. Politykę wobec osób starszych i niepełnosprawnych
4. Politykę wobec uzależnień
5. Politykę odnośnie III sektora

5.1 Analiza SWOT- problematyka rodziny

Mocne strony (wewnętrzne)	Słabe strony (wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - dobre zaplecze w postaci obiektów sportowych przy szkołach; - organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży przez SOKiS – zajęcia artystyczne, sportowe; - duże osiągnięcia sportowe uczniowskich klubów sportowych; - funkcjonowanie świetlic wiejskich; - funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego - liczne place zabaw; - działalność kół gospodyń wiejskich i OSP, klubów emerytów i rencistów; - kultywacje tradycji rodzinnych w rodzinach wielopokoleniowych; - oferta pomocy asystenta rodziny; - pomoc psychologiczna i pedagogiczna w szkołach i punkcie konsultacyjnym; - stała współpraca z sołtysami; - zainteresowanie samorządu problematyką dzieci, młodzieży, rodziny; - zapewnienie miejsc w żłobku 	<ul style="list-style-type: none"> - brak placówek świadczących kompleksową pomoc rodzinie; - brak ośrodków wsparcia dla rodzin w sytuacji kryzysowej; - brak mieszkań socjalnych; - niedostateczna liczba miejsc w przedszkolach; - brak programów dla rodzin dysfunkcyjnych; - wyuczona bezradność i zależność od świadczeń pomocy społecznej; - niewystarczająca ilość obiektów rekreacyjnych umożliwiających czynny wypoczynek rodzinom; - ograniczony dostęp do pomocy stypendialnej dla dzieci i młodzieży (niskie kryteria dochodowe); - hermetyczność rodzin ograniczająca identyfikację problemów; - osłabienie więzi sąsiedzkich i wrażliwości na problemy innych;

<ul style="list-style-type: none"> – stała profesjonalizacja pracowników (podnoszenie kwalifikacji – szkolenia, specjalizacje, studia podyplomowe); – efektywna współpraca, gops – szkoły - samorząd. 	<ul style="list-style-type: none"> – niewystarczająca liczba kadry w odniesieniu do realizowanych zadań; – osłabienie kontroli społecznej ze strony rodziny; – indywidualizacja życia rodzinnego.
---	--

Szanse (zewnętrzne)	Zagrożenia (zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> – nowe regulacje prawne wzmacniające system ops; – dostępność zewnętrznych źródeł finansowania szkoleń, dokształcania kadry ops, projektów; – realizacja programu wspierania rodziny; – adresowanie większej liczby świadczeń do rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym oraz dzieckiem w wieku szkolnym; – gwarancja ochrony praw dziecka. 	<ul style="list-style-type: none"> – niskie kwoty świadczeń socjalnych (świadczeń rodzinnych, pomocy stypendialnej); – ograniczona dostępność do ulg podatkowych (tylko dla osób pracujących); – niskie kryteria dochodowe do świadczeń socjalnych, ograniczające możliwość korzystania z nich; – brak automatycznej waloryzacji kwot świadczeń rodzinnych; – selektywne polityka społeczna wobec rodziny – koncentracja działań na rodzinach najuboższych; – społeczne oczekiwania paternalizmu socjalnego; – brak powszechnie dostępnych zajęć edukacyjnych (niektóre zajęcia są odpłatne); – panujący trend niskiej dzietności; – wysoki poziom zagrożeń ubóstwem (inflacja, wzrost cen); – zwiększenie zakresu zadań własnych gmin; – konieczność pracy zagranicą wpływa niekorzystnie na właściwe relacje rodzinne i dezintegrację rodzin; – negatywny wpływ środków masowego przekazu, Internet, gry promujące agresję i instrumentalne traktowanie ludzi; – stereotypowe postrzeganie roli ojca i matki.

5.2 Analiza SWOT – problematyka bezrobocia i zagrożenia wykluczeniem społecznym

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost aspiracji życiowych; – świadomość i potrzeba samorealizacji, podmiotowości, jakości życia; – wzrost sektora prywatnego w zatrudnieniu; – reforma szkolnictwa zawodowego; – wzrastający potencjał turystyczny gminy, generujący nowe miejsca pracy; – szeroka oferta szkoleniowa w ramach projektu systemowego; – warunkowanie pomocy od spełnienia wymagań kontraktu socjalnego. 	<ul style="list-style-type: none"> – niski poziom wykształcenia; – niski poziom świadomości w zakresie kształcenia ustawicznego; – sezonowość pracy w sektorze turystycznym; – wysoki odsetek liczby osób utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych; – niewystarczające przygotowanie praktyczne absolwentów; – powielanie wzorców rodzinnych w zakresie bezrobotnego stylu życia i bierności zawodowej; – wzrost populacji osób w wieku poprodukcyjnym.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – dominacja i szybki rozwój usług szansą na zatrudnienie; – konsumpcyjny charakter społeczeństwa; – wysoka aktywność zawodowa kobiet; – gwarancja minimalnego dochodu (wzrost kwoty minimalnego wynagrodzenia); – zwalczanie edukacyjnych upośledzeń (analfabetyzmu funkcjonalnego, zapobieganie przerywaniu edukacji); – wzrastająca ilość programów i środków finansowanych z UE na rzecz promocji i zatrudnienia; – dostęp do rynku pracy UE; – dostęp do funduszy strukturalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – rynkowy charakter gospodarki ograniczający miejsca pracy; – umowy „śmieciowe”; – duże zróżnicowanie struktury społecznej, prowadzące do nierówności; – wysokie koszty pracy; – niskie świadczenia z systemu zabezpieczenia społecznego; – luki w regulacjach prawnych umożliwiające naruszanie praw pracowniczych; – kształcenie niezgodne z potrzebami rynku pracy; – konkurencja na rynku pracy – stagnacja gospodarcza; – dług publiczny; – zatrudnienie w szarej strefie; – niewystarczająca ochrona pracowników; – fragmentacja i brak koordynacji między różnymi służbami społecznymi oraz świadczeniami; – wydłużenie wieku emerytalnego; – emigracja wykształconych pracowników; – rosnąca stopa bezrobocia i pauperyzacja społeczeństw.

5.3 Analiza SWOT – problematyka osób starszych i niepełnosprawnych.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – funkcjonujące usługi opiekuńcze; – uruchomienie nowych programów socjalnych dedykowanych osobom starszym i niepełnosprawnym (AOON), – organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych; – wrażliwość i empatia na potrzeby osób niepełnosprawnych i starszych; – możliwości wykorzystania potencjału osób starszych i niepełnosprawnych; – funkcjonowanie klubów emerytów i rencistów; – wzrost świadomości społecznej na temat potrzeby rehabilitacji osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – niewystarczająca koordynacja działań wobec osób niepełnosprawnych; – niewystarczający dostęp do usług rehabilitacyjnych; – bariery architektoniczne; – brak placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych i starszych; – brak wolontariatu w obszarze pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym; – słaby system opieki zdrowotnej – brak specjalistycznej opieki medycznej, geriatrycznej, gerontologicznej; – brak opieki nad osobami starszymi ze strony rodziny; – wzrastająca liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej; – brak zakładów pracy chronionej, WTZ, Zakładów Aktywności Zawodowej.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez partycypację państwa w kosztach zatrudnienia (dofinansowania składek emerytalno – rentowych); – liczne programy adresowane dla osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON – możliwość dofinansowania remontu mieszkania, sprzętu rehabilitacyjnego itp.; – dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych; – zróżnicowanie świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego; – upowszechnianie problematyki niepełnosprawności w mediach; – efektywniejsze wykorzystanie potencjału III sektora; – wspieranie edukacji osób niepełnosprawnych; – zachęty ekonomiczne dla pracodawców; – wprowadzenie gwarantowanych świadczeń z tytułu niepełnosprawności; – ustawowe normy w zakresie prawa pracy osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – niskie kwoty świadczeń rentowych i emerytalnych; – niewystarczająca waloryzacja świadczeń; – ograniczone środki PFRON; – marginalizacja osób starszych i niepełnosprawnych; – niestabilność uregulowań prawnych; – ciągi komunikacyjne niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

5.4 Analiza SWOT – problematyka uzależnień i przemocy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – praca socjalna z rodzinami dysfunkcyjnymi; – wczesne diagnozowanie rodzin z problemami-współpraca OPS-sołtysiszkoly; – permanentne szkolenia pracowników socjalnych- znajomość zagadnień dotyczących uzależnień i przemocy; – funkcjonujący punkt konsultacyjny GKRPA; – koordynacja działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przez GKRPA; – stałe źródło finansowania działań profilaktycznych w postaci środków pochodzących z akcyzy napojów alkoholowych; – dostęp do pomocy psychologicznej i prawnej dla osób uzależnionych; – sprawnie działający w gminie Zespół Interdyscyplinarny – poradnictwo i interwencja w zakresie przemocy domowej; – działania edukacyjne szkół w formie realizacji programów profilaktycznych w zakresie uzależnień; – wzrost świadomości społecznej na temat istoty choroby alkoholowej; – wzrost świadomości społecznej na temat przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – małe zaangażowanie społeczności lokalnej w działania pomocowe; – brak grup samopomocowych dla osób po leczeniu odwykowym i członków ich rodzin; – brak mieszkania dla ofiar przemocy; – ograniczone możliwości pracy ze sprawcami przemocy; – niechęć osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych; – ograniczona dostępność terapeutyczna w zakresie uzależnień (konieczność dojazdu); – niechęć do korzystania z terapii osób współuzależnionych; – zbyt duża akceptacja społeczna dotycząca przemocy domowej;

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – zmiana społeczno-kulturowego wzorca picia-ograniczanie spożycia napojów wysokoprocentowych na rzecz niskoprocentowych; – uregulowania prawne w zakresie alkoholizmu; – istnienie agendy rządowej zajmującej się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień; – kampanie społeczne na temat przemocy; 	<ul style="list-style-type: none"> – stereotypy i społeczne przyzwolenie nadużywania alkoholu; – tendencja do przerzucania pewnych funkcji rodziny na instytucje; – deformacja sposobów spędzania czasu wolnego; – brak zainteresowania rodziców problemami dzieci; – łatwa dostępność używek; – niekorzystny wpływ grup rówieśniczych;

<ul style="list-style-type: none"> – skuteczne programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc; – skuteczne programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc; – profesjonalna pomoc dla ofiar przemocy domowej; – wzrost świadomości społecznej na temat szkodliwości przemocy domowej; (brak akceptacji dla przemocy). 	<ul style="list-style-type: none"> – niedostateczna kontrola nad produktami alkoholowymi; – mała odpowiedzialność prawna sprzedawców napojów alkoholowych; – polityka państwa wobec podatku akcyzowego zwiększa ryzyko szkód związanych z alkoholem- wpływy z akcyzy stanowią istotne źródło dochodów budżetu państwa; – sprzeczność interesów zdrowia publicznego i przemysłu alkoholowego; – wszechobecność marketingu napojów alkoholowych;
---	---

5.5 Analiza SWOT – problematyka społeczeństwa obywatelskiego

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost świadomości społecznej na temat roli III sektora; – możliwość zaspokajania lokalnych potrzeb społecznych w ramach statutowej działalności fundacji, stowarzyszeń. 	<ul style="list-style-type: none"> – brak bazy danych o lokalnych organizacjach pozarządowych; – małe zainteresowanie wolontariatem; – niezbyt dobrze rozpoznane potrzeby środowisk lokalnych; – mała liczba charyzmatycznych liderów środowiska lokalnego; – słaby przepływ informacji na temat organizacji pozarządowych; – nieufność wobec możliwości III sektora; – ograniczone możliwości zatrudnienia pracowników merytorycznych; – mała znajomość pozyskiwania źródeł finansowania; – słabe działania marketingowe lokalnych organizacji pozarządowych;

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – pozyskanie ludzi młodych dla III sektora; – zmotywowanie młodych mieszkańców do wsparcia organizacji senioralnych; – różnorodność organizacji pozarządowych, szkolenia, pozyskiwanie środków finansowych na działania statutowe; – promowanie działalności charytatywnej przez osoby publiczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – konieczność składania rozliczeń, sprawozdań- biurokracja; – rotacja kadr; – niska wiedza na temat przepisów prawnych; – zmieniające się przepisy prawne; – restrykcyjne formy kontroli; – skłonność systemu politycznego do ingerowania w działalność organizacji pozarządowych.;

	– brak płynności finansowej- niestabilność.
--	--

6. Cele strategii

6.1 Misja strategii

JANÓW – GMINA DAŻĄCA DO POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

6.2 Cel główny strategii

ZBUDOWANIE SYSTEMU WSPARCIA SPOŁECZNEGO ZAPOBIEGAJĄCEGO WYKLUCZENIU I MARGINALIZACJI OSÓB ORAZ GRUP SPOŁECZNYCH

6.3 Cele strategiczne

6.3.1. Wzmocnienie systemu wsparcia wobec osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny 3.1.1	Intensyfikacja działań aktywizacyjnych na rzecz osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
Oczekiwane rezultaty	Zmniejszenie poziomu bezrobocia, minimalizacja wykluczenia społecznego (głównie klienci GOPS w Janowie).
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z instytucjami i podmiotami gospodarczymi działającymi na terenie Gminy Janów w celu zapewnienia wolnych miejsc pracy; – organizowanie prac subsydiowanych; – współpraca z PUP w Częstochowie (staże, szkolenia).
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – stworzenie nowych miejsc pracy w nowo powstających firmach, – aktywizacja zawodowa (prace substydiiwane), – uczestnictwo w stażach i szkoleniach (projekty PUP),
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób zatrudnionych w ramach prac subsydiowanych, – liczba uczestników projektu systemowego, – liczba osób uczestniczących w stażach, szkoleniach.
Uwarunkowania realizacji celu	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych uzależniona jest od środków finansowych przeznaczonych na przeciwdziałanie

	bezrobociu. Nowe miejsca pracy zależne są od stanu gospodarki oraz krajowej i lokalnej polityki społecznej.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Urząd Gminy Janów, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie.
Źródła finansowania	Budżet Urzędu Gminy, PUP, budżet państwa (Fundusze Solidarnościowe), fundusze unijne.

Cel operacyjny 3.1.2	Minimalizacja negatywnych skutków bezrobocia
Oczekiwane rezultaty	Zapobieganie degradacji ekonomicznej i społecznej osób bezrobotnych.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – udzielanie wsparcia pieniężnego i niepieniężnego osobom bezrobotnym; – objęcie pomocą psychologiczną i doradcy zawodowego osób bezrobotnych; – praca socjalna z osobami bezrobotnymi oparta na kontrakcie socjalnym; – wspieranie rozwoju mikroprzedsiębiorczości; – zorganizowanie bezpłatnych konsultacji w zakresie sporządzania biznes planów i wniosków o dotacje dla osób bezrobotnych, rozpoczynających działalność gospodarczą.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – świadczenia pieniężne i niepieniężne. – pomoc psychologiczna i doradcy zawodowego, – kontrakty socjalne, – działalność nowych firm, – konsultacje.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba i kwota świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, – liczba osób objętych pomocą psychologiczną i doradcy zawodowego, – liczba zawartych kontraktów socjalnych,

	<ul style="list-style-type: none"> – liczba nowopowstałych firm w gminie, – liczba osób korzystających z konsultacji.
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od nakładów finansowych na pomoc osobom bezrobotnym, od profesjonalizacji merytorycznych pracowników.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Urząd Gminy Janów, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie.
Źródła finansowania	Budżet Urzędu Gminy, PUP, budżet państwa, fundusze unijne.

6.3.2. Stworzenie warunków do optymalnego rozwoju i funkcjonowania rodzin

Cel operacyjny 3.2.1	Umacnianie roli i pozycji rodziny w środowisku lokalnym
Oczekiwane rezultaty	Rodzina jako jednostka o znaczącej pozycji wśród społeczności lokalnej
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – edukacja społeczna mająca na celu budowanie pozytywnego wizerunku rodziny, – organizowanie imprez integracyjnych, – organizowanie corocznych happeningów z okazji dnia rodzin przypadającego na 15 maja. – organizowanie warsztatów dla rodzin z dziećmi
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – frekwencja na prelekcjach / wykładach / warsztatach mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku rodziny, – imprezy integracyjne, – happeningi z okazji dnia rodzin, – frekwencja na warsztatach dla rodzin
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób biorących udział w prelekcjach / wykładach / warsztatach mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku rodziny, – ilość zorganizowanych imprez integracyjnych, – liczba zorganizowanych happeningów z okazji dnia rodzin,
Uwarunkowania realizacji celu	Uwarunkowaniami realizacji powyższego celu jest zainteresowanie prelekcjami, imprezami integracyjnymi, happeningami oraz spotkaniami w ramach Warsztatów dla Rodzin.

Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Samorząd gminy, GOPS, Policja, Szkoły, Służba zdrowia, Organizacje pozarządowe.
Źródła finansowania	Budżet gminy, Budżety własne jednostek, dofinansowania w ramach środków unijnych.

Cel operacyjny 3.2.2	Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji
Oczekiwane rezultaty	Aktywna rodzina zdolna przezwyciężyć napotykaną problemy życiowe
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie zakresu pomocy finansowej dla rodzin z dziećmi (wsparcie rzeczowe, stypendia, dożywianie), – dofinansowanie do wypoczynków dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, – zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej dla uczniów z terenu gminy, – rozszerzenie gamy oraz dostępności zajęć wyrównawczych, – zwiększenie zakresu pomocy w postaci asystentury rodzin, – stworzenie punktu konsultacji oraz terapii psychologicznej dla rodzin przeżywających kryzys, – utworzenie grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnymi problemami, – profesjonalna pomoc w zakresie poradnictwa specjalistycznego (radca prawny, psycholog, pedagog, pracownik socjalny, asystent rodziny), – stworzenie i realizacja szkolnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży dot. problemu uzależnień, przemocy i zaniedbania. – realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, – realizacja założeń Kraty Dużej Rodziny, – zwiększenie oferty zajęć Placówki Wsparcia Dziennego
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – środki finansowe na pomoc dla rodzin z dziećmi, – środki finansowe na dofinansowanie do wypoczynków dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, – uczniowie korzystający z pomocy psychologicznej, – zajęcia wyrównawcze, – klasy integracyjne w placówkach edukacyjnych na terenie gminy, – asystenci rodzin, – punkt konsultacji i terapii psychologicznej dla rodzin przeżywających kryzys, – grupy wsparcia dla rodzin borykających się z różnymi problemami, – frekwencja na spotkaniach z zakresu poradnictwa specjalistycznego,

	<ul style="list-style-type: none"> – szkolne programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży dot. problemów uzależnień, przemocy i zaniedbania, – osoby korzystające z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, – osoby korzystające z Karty Dużej Rodziny, – Placówka Wsparcia Dziennego – realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny,
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – wysokość środków finansowych na pomoc dla rodzin z dziećmi, – wysokość środków finansowych na dofinansowanie do wypoczynków dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, – liczba uczniów korzystający z pomocy psychologicznej, – rodzaje oraz ilość młodzieży uczestniczących w zajęciach wyrównawczych, – liczba utworzonych klas integracyjnych w placówkach edukacyjnych na terenie gminy, – liczba zatrudnionych asystentów rodzin, – liczba osób korzystających z punktu konsultacji i terapii psychologicznej dla rodzin przeżywających kryzys, – liczba osób korzystających z grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnymi problemami, – liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, – liczba szkolnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży dot. problemów uzależnień, przemocy i zaniedbania, – ilość osób korzystających z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, – liczba osób korzystających z Karty Dużej Rodziny, – liczba dzieci korzystających z zajęć w PWD
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja celu uwarunkowana jest środkami finansowymi, bazą lokalową, poziomem zainteresowania grupy do jakiej kierowana jest pomoc oraz znalezieniem wykwalifikowanej kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Samorząd gminy, GOPS, Policja, Szkoły, Służba zdrowia, Organizacje pozarządowe.
Źródła finansowania	Budżet gminy, Budżety własne jednostek, Dofinansowania w ramach EFS

Cel operacyjny 3.2.3	Rozwój form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
Oczekiwane rezultaty	Szeroka gama form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie świetlic wiejskich, – rozwijanie działalności Placówki Wsparcia Dziennego, – promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, – organizowanie imprez sportowych (turnieje piłkarskie, marsze na orientację, rajdy rowerowe etc.) – rozwój działalności klubów sportowych
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – świetlice wiejskie, – placówki wsparcia dziennego, – działania mające na celu promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego – organizowane imprezy sportowe (turnieje piłkarskie, marsze na orientację, rajdy rowerowe etc.).
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba prowadzonych świetlic wiejskich, – liczba działających placówek wsparcia dziennego, – liczba oraz forma działań mających na celu promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, – liczba organizowanych imprez sportowych (turnieje piłkarskie, marsze na orientację, rajdy rowerowe etc.).
Uwarunkowania realizacji celu	Uwarunkowania realizacji celu w tym przypadku zależą od środków finansowych przeznaczonych na realizację w/w celu, zaplecza lokalowego oraz zainteresowania dzieci i młodzieży proponowanymi rozwiązaniami.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Samorząd gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe, GOPS.
Źródła finansowania	Budżet gminy, Budżety własne jednostek, dofinansowania w ramach EFS

6.3.3. Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Cel operacyjny 3.3.1.	Zwiększenie świadomości społecznej wobec kwestii starości i niepełnosprawności
Oczekiwane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost poziomu wiedzy na temat problemów osób starszych i niepełnosprawnych. – Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych.
Działania	1. Edukacja społeczna w zakresie zrozumienia równorzędnych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Promowanie inicjatyw sprzyjających włączeniu osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne. 3. Podejmowanie działań skierowanych przeciwko dyskryminowaniu osób niepełnosprawnych. 4. Wspieranie organizacji pozarządowych zrzeszających i działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 5. Działalność Klubu Seniora
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia z zakresu edukacji społecznej organizowanych np. w placówkach oświatowych w zakresie zrozumienia równorzędnych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych; – projekty realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych; – kampanie społeczne dotyczące dyskryminowaniu osób niepełnosprawnych; – kwota dotacji na realizację zadania publicznego.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zajęć z zakresu edukacji społecznej organizowanych np. w placówkach oświatowych w zakresie zrozumienia równorzędnych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych; – liczba projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych; – liczba kampanii społecznych dotyczących dyskryminowaniu osób niepełnosprawnych; – liczba organizacji pozarządowych, które otrzymały dotacje na realizację zadania publicznego
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy środków finansowych oraz od zaangażowania i kreatywności osób realizujących zadania.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, inne podmioty realizujące zadania w powyższym obszarze
Źródła finansowania	Budżet gminny, GOPS, PCPR, środki z funduszy zewnętrznych rządowych i pozarządowych

Cel operacyjny 3.3.2.	Poprawa warunków życia, rozwoju i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych.
Oczekiwane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom wymagającym pomocy. – Usprawnienie systemu pomocy społecznej poprzez usługi specjalistyczne (w tym asystenckie) oraz funkcjonowanie grup sąsiedzkich i wolontariatu.

Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie potrzeb i zasobów osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Udzielanie wsparcia w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Upowszechnianie informacji o aktualnie istniejących instytucjach zajmujących się pomocą na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w likwidowaniu barier architektonicznych. 4. Zwiększenie dostępności do usług specjalistycznych osób z zaburzeniami psychicznymi. 5. Promowanie idei wolontariatu oraz tworzenie grup sąsiedzkich. 6. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – diagnozy środowiskowe; – świadczenia pieniężne i niepieniężne; – materiały informacyjne; – opracowane i wdrożone programy; – zapotrzebowanie na usługi specjalistyczne; – powstanie grup sąsiedzkich i wolontariatu; – formy pracy socjalnej.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zdiagnozowanych środowisk; – liczba udzielonych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych; – liczba materiałów informacyjnych; – liczba opracowanych i wdrożonych programów; – liczba osób wymagających usług specjalistycznych; – liczba wolontariuszy i grup sąsiedzkich zaangażowanych w realizację zadań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych; – ilość działań w formie pracy socjalnej.
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od posiadanych środków finansowych oraz zasobów ludzkich podejmujących nieodpłatną działalność dla dobra innych osób.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, GOPS, inne instytucje realizujące zadania na rzecz poprawy warunków osób starszych i niepełnosprawnych.
Źródła finansowania	Budżet gminny, GOPS, środki z funduszy zewnętrznych rządowych i pozarządowych

Cel operacyjny 3.3.3	Zapobieganie marginalizacji osób starszych oraz kształtowanie międzypokoleniowej solidarności
Oczekiwane rezultaty	Powrót do aktywności społecznej osób starszych. Integracja pokoleń. Mniejsza ilość skierowań do DPS.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępu osób starszych do kultury i aktywnego wypoczynku przez organizowanie spotkań integracyjnych. 2. Realizacja przedsięwzięć z zakresu organizowania szkoleń, kursów dla członków rodzin do opieki nad osobami starszymi. 3. Wspieranie działań w zakresie pogłębienia więzi rodzinnych między seniorami, a dziećmi i wnukami. 4. Propagowanie w opinii publicznej pozytywnego wizerunku i potencjału osób starszych.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania integracyjne – szkolenia, kursy dla członków rodzin – realizacja przedsięwzięć w zakresie pogłębienia więzi rodzinnych i rozwoju relacji międzypokoleniowych – kampanie społeczne
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba spotkań integracyjnych – liczba szkoleń, kursów dla członków rodzin – liczba rodzin uczestniczących w działaniach z zakresu pogłębienia więzi rodzinnych i rozwoju relacji międzyludzkich – liczba kampanii społecznych
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od środków finansowych oraz od zaangażowania członków rodzin zmierzającego do zwiększenia dialogu międzypokoleniowego.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, GOPS, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje realizujące zadania w powyższym obszarze.
Źródła finansowania	Budżet gminny, GOPS, organizacje pozarządowe

6.3.4. Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej.

Cel operacyjny 3.4.1	Intensyfikacja działań w zakresie minimalizowania rozmiarów problemów uzależnień oraz zapobiegania powstawaniu nowych uzależnień.
Oczekiwane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie działań profilaktycznych szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży; – przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych; – większa współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie minimalizowania zjawiska uzależnień;
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój sieci poradnictwa psychologicznego, prawnego i terapeutycznego, – opracowanie i dystrybucja ulotek promujących model zdrowego stylu życia, – kampanie mające na celu podwyższenie świadomości rodziców i dzieci na temat skutków alkoholizmu i narkomanii, – rozszerzenie oferty zajęć pozaszkolnych w świetlicach, – utworzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, – tworzenie i realizacja programów profilaktycznych, – aktywizacja osób uzależnionych do podejmowania leczenia, – wspieranie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, – utworzenie i prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej, – zwiększenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – zakres porad, – materiały informacyjne, – kampanie społeczne, – zakres oferty zajęć pozaszkolnych, – grupa wsparcia, – programy profilaktyczne, – rozmowy motywujące, – uczestnictwo w letnich i zimowych wypoczynkach, – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, – kontrole w punktach sprzedaży.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób objętych poradnictwem, – ilość materiałów informacyjnych, – ilość przeprowadzonych kampanii, – liczba nowowprowadzonych zajęć pozaszkolnych, – liczba osób biorących udział w grupach wsparcia, – liczba realizowanych programów profilaktycznych, – liczba przeprowadzonych rozmów, – liczba uczestników letniego i zimowego wypoczynku,

	<ul style="list-style-type: none"> – liczba odbywających się zajęć socjoterapeutycznych, – liczba przeprowadzonych kontroli.
Uwarunkowania realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców gminy. 2. Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych. 3. Wysokość środków finansowych z budżetu Gminy,
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Rada i urząd gminy, GKRPA, placówki oświatowe, GOPS, ośrodki zdrowia, parafie, policja, SOKiS,
Źródła finansowania	Budżet Gminy, środki zewnętrzne

Cel operacyjny 3.4.2	Zapobieganie stosowania przemocy w rodzinie i minimalizowanie skutków jej występowania.
Oczekiwane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie działań profilaktycznych skierowanych do ofiar przemocy; – zintegrowana współpraca pomiędzy instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy; – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u ofiar przemocy.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy; – edukacja społeczności lokalnej na temat przemocy domowej; – wdrażanie szkolnych programów profilaktycznych w celu ograniczenia; – zjawiska przemocy; – prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”. – informowanie o możliwości uzyskania pomocy dla ofiar przemocy; – podnoszenie kwalifikacji zawodowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego; – rozwój poradnictwa psychologicznego, prawnego i pedagogicznego; – skierowanego do ofiar przemocy w tym dzieci; – utworzenie mieszkania kryzysowego; – kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – program przeciwdziałania przemocy; – przeprowadzone prelekcje, spotkania, pogadanki itp.; – wdrożone programy profilaktyczne; – Niebieskie karty;

	<ul style="list-style-type: none"> – informacje; – szkolenia, kursy dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego; – poradnictwo; – mieszkanie kryzysowe; – udział w programie korekcyjno-edukacyjnym.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – ilość zrealizowanych działań; – liczba prelekcji, spotkań, pogadanek itp.; – liczba wdrażanych programów; – liczba Niebieskich Kart; – liczba udzielonych informacji; – liczba osób biorących udział w szkoleniach, kursach; – liczba udzielonych porad; – ilość utworzonych mieszkań; – liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym
Uwarunkowania realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców gminy. 2. Wysokość środków finansowych z budżetu Gminy. 3. Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Urząd gminy, zespół interdyscyplinarny, GOPS, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, GKRPA, Policja, organizacje pozarządowe
Źródła finansowania	Budżet Gminy, środki zewnętrzne

6.3.5. Rozwój aktywnej społeczności lokalnej – społeczeństwa obywatelskiego

Cel operacyjny 3.5.1	Wzrost partycypacji organizacji pozarządowych w zaspokajaniu i rozwiązywaniu lokalnych potrzeb i problemów społecznych.
Oczekiwane rezultaty	Efektywniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych.
Działania	– wspieranie przedsięwzięć, wynikających z lokalnych potrzeb społecznych, realizowanych przez III sektor,

	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca organów samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji wspólnych zadań, – rozwój aktywności i zdolności do samoorganizowania się mieszkańców, – utworzenie punktu konsultacyjnego świadczącego poradnictwo w zakresie organizacji pozarządowych, warunków zrzeszania się, itp.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – inicjatywy społeczne, – kooperacja organizacji pozarządowych z samorządem, – powstanie nowych organizacji pozarządowych, – utworzenie poradnictwa w sprawie organizacji pozarządowych.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba inicjatyw społecznych, – liczba realizowanych przez organizacje pozarządowe i samorząd wspólnych zadań, – liczba funkcjonujących organizacji pozarządowych, – liczba udzielonych porad.
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od kreatywności osób realizujących działania oraz od istnienia określonych zasobów ludzkich, tj. osób podejmujących ochotniczą, nieodpłatną działalność na rzecz dobra wspólnego.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Urząd Gminy Janów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie, Samorządowy Ośrodek Kultury i Sportu w Janowie.
Źródła finansowania	Budżet Urzędu Gminy, środki zewnętrzne.

Cel operacyjny 3.5.2	Wzrost świadomości społecznej na temat roli III sektora
Oczekiwane rezultaty	Wzrost poziomu wiedzy na temat organizacji pozarządowych, umiejętność korzystania z zasobów III sektora w realizacji i rozwiązywaniu potrzeb i problemów społecznych.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – informowanie o korzyściach wynikających z grupowego zaangażowania społeczności lokalnej w rozwiązywanie problemów społecznych, – promowanie idei wolontariatu,

	<ul style="list-style-type: none">– upowszechnianie informacji o aktualnie funkcjonujących i powstających fundacjach, stowarzyszeniach i ich profilu działania.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none">– informacje,– wolontariat,– materiały informacyjne.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none">– liczba materiałów informacyjnych (ulotek, spotkań, prelekcji),– liczba wolontariuszy,– liczba materiałów informacyjnych.
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od profesjonalizmu, zaangażowania i kreatywności osób realizujących powyższe zadania.
Czas realizacji	2024-2030 r.
Realizatorzy działań	Urząd Gminy Janów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie, Samorządowy Ośrodek Kultury i Sportu w Janowie, szkoły podstawowe i gimnazjalne.
Źródła finansowania	Budżet Urzędu Gminy, środki zewnętrzne.

7. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring

Monitoring to proces zbierania informacji; systematyczne badanie, które opiera się na pytaniach: **czy strategia przebiega zgodnie z planem, czy udaje się osiągać zamierzone produkty i rezultaty?** Monitoring wykonywany jest w trakcie realizacji strategii, bada trzy elementy strategii: harmonogram działań, środki finansowe oraz zaplanowane rezultaty; pozwala ocenić postępy z prowadzonych działań, zweryfikować tempo i kierunek, w którym zmierza strategia. Pozwala także na bieżącą modyfikację działań, harmonogramu, środków finansowych – tak by w razie potrzeby móc dostosować strategię do zmieniających się warunków bądź do aktualnej sytuacji. Dane pochodzące z monitoringu są podstawą do wykorzystania w ewaluacji.

Ewaluacja

Ewaluacja to proces ciągły, systematyczne badanie wybranych elementów strategii; odpowiada na pytanie: **czy i jak udało się osiągnąć zamierzone cele oraz w jaki sposób udało się je osiągnąć?** Ewaluacja wykonywana po częściowej lub całościowej realizacji strategii - pozwala pomóc w planowaniu kolejnych działań; dostarcza konkretnej oceny strategii analizując poszczególne kryteria precyzując tym samym jakie elementy strategii trzeba usprawnić i jak to zrobić; dostarcza informacji niezbędnych do podjęcia decyzji.

Celem skutecznego monitorowania i ewaluacji strategii Zarządzeniem Wójta Gminy Janów zostanie powołany Zespół Wdrożeniowy. W skład Zespołu mogą wejść przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych biorących udział w realizacji Strategii oraz inne osoby wskazane przez Wójta.

Strategia będzie monitorowana corocznie w oparciu o założone wskaźniki monitoringu. Źródłem pozyskiwania danych do pomiaru będą:

1. Dane statystyczne GUS na poziomie gminy,
2. Sprawozdania składane do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
3. Sprawozdania GOPS,
4. Sprawozdania z realizacji programów i projektów,
5. Sprawozdania i informacje innych podmiotów zaangażowanych w realizację strategii z realizacji działań,
6. Uchwały Rady Gminy Janów.

Na podstawie analizy danych liczbowych zostanie przeprowadzona ewaluacja ilościowa. Określi ona poziom realizacji poszczególnych zadań. Ocenę skuteczności strategii

w zakresie stosowanych form funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych określi ewaluacja jakościowa.

Niniejsza strategia może ulec zmianom czy też uzupełnieniom w drodze uchwały Rady Gminy w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawiać się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Przesłankami do wprowadzenia zmian mogą być także wnioski lub sugestie rady Gminy, podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych funkcjonujących na terenie gminy, samych mieszkańców, a także Zespołu Wdrożeniowego.

8. PODSUMOWANIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Janów stanowi kompleksową i wszechstronną analizę sytuacji społeczności lokalnej w aspekcie polityki społecznej. W/w dokument precyzuje zadania samorządu gminnego dotyczące rozwiązywania występujących problemów społecznych oraz nakreśla pożądane kierunki w zakresie ich rozwiązania. Strategia zakłada urzeczywistnienie działań ze sobą powiązanych jak i niezależnych stanowiących zwartą konstrukcję głównego celu jakim jest zbudowanie systemu wsparcia społecznego zapobiegającego wykluczeniu i marginalizacji osób oraz grup społecznych.

Ze względu na szeroki, wielopłaszczyznowy zakres opracowania, założony koalicyjny charakter strategii i planowaną szeroką partycypację społeczną w procesie planowania strategicznego niezbędnym elementem jest monitorowanie oraz ewaluacja. Monitorowanie pozwala stwierdzić, czy wyznaczone w strategii działania przynoszą zakładane zmiany i zmierzają w słusznym kierunku. Monitorowanie dostarcza danych i informacji pozwalających na przeprowadzenie ewaluacji strategii (oceny jakości działań, warunków i możliwości). Jej celem jest stałe ulepszanie skuteczności oraz efektywności podejmowanych działań.

Efektywność i skuteczność realizacji uzależniona będzie od szerokiej gamy czynników. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janów jest niewątpliwie ogromną szansą na optymalne wykorzystanie lokalnego potencjału w zakresie polityki społecznej.

Niniejszy dokument uwzględnia uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych.

SPIS TABEL

TAB. 1 Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	4
TAB. 2 Sytuacja demograficzna w Gminie Janów w latach 2020-2022.....	14
TAB. 3 Przyrost naturalny	14
TAB. 4 Osoby bezrobotne na terenie Gminy Janów oraz poziom posiadanego przez nich wykształcenia w latach 2020-2022.....	16
TAB. 5 Wiek osób bezrobotnych z terenu Gminy Janów w latach 2020-2022	17
TAB. 6 Powody występowania o pomoc społeczną	20
TAB. 7 Niebieskie Karty w latach 2020-2022	21
TAB. 8 Rodziny objęte pomocą w ramach zadań własnych	21
TAB. 9 Świadczenia udzielone w ramach zadań własnych	22
TAB. 10 Osoby przebywające w domach pomocy społecznej	22
TAB. 11 Struktura rodzin objętych pomocą	23
TAB. 12 Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny	24
TAB. 13 Świadczenia udzielone w ramach zadań zleconych	25
TAB. 14 Rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych	26
TAB. 15 Przestępczość w Gminie Janów w latach 2020-2022	28
TAB. 16 Osoby objęte wsparciem psychologicznym i terapeutycznym	29
TAB. 17 Wsparcie finansowe samorządu	30
TAB. 18 Zakres udzielanych świadczeń zdrowotnych przez SP ZOZ Gminy Janów	31
TAB. 19 Podział placówek oświatowych według typu, liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających	33
TAB. 20 Podział szkoły ponadgimnazjalnej na typy i liczbę osób do nich uczęszczających	34
TAB. 21 Podmioty gospodarki według sekcji w latach 2020 – 2022	36

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Janów na tle woj. śląskiego	12
Rysunek 2. Mapa Gminy Janów	13

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Wykres 1. Przyrost naturalny a liczba zgonów na terenie gminy Janów.....	14
Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Janów.....	15
Wykres 3. Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn na terenie gminy Janów w latach 2020- 2022.....	16
Wykres 4. Ilość zaświadczeń „czyste powietrze” w latach 2020 – 2022.....	27
Wykres 5. Ilość Kart Dużej Rodziny w latach 2020 – 2022.....	28

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR 510/XC/23
RADY GMINY JANÓW

z dnia 29 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Janów na lata 2024-2030”

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.